

Handläggare
Christer Bergman
Telefon: 08-50809353

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd
2023-02-09

Remiss av Motion om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en motion från Nike Örbink (KD) om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet. Remissen ska vara besvarad senast 2023-04-03.

Motionären menar att det finns ett behov av en central styrning av bidragsgivning och föreslår kommunfullmäktige att besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en central bidragsnämnd med ansvar för stadens fördelning, utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag.

Förvaltningen menar att införandet av en central bidragsnämnd riskerar att den lokala förankringen att gå förlorad. Stadsdelsnämnden lär känna de föreningar som söker projektbidrag vilket skapar en koppling mellan politiken och det lokala föreningslivet och nämnden blir medvetna om de projekt som bedrivs på lokal nivå.

Bakgrund

Norrmalms stadsdelsförvaltning har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en motion från Nike Örbink (KD) om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet. Remissen ska vara besvarad senast 2023-04-03.

Ärendet

Norrmalms stadsdelsförvaltning har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en motion från Nike Örbink (KD) om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet. Motionären skriver att Riksrevisionen

uppskattade att välfärdsbrottsligheten kostade vårt samhälle 10-20 miljarder kronor per år 2019. Vidare skriver motionären att Brottsförebyggande rådet (BRÅ) skriver i sin rapport *Välfärdsbrott mot kommuner och regioner* att just ideella föreningar utmärker sig som särskilt svårhanterade för kommunerna då kravställningen för avtal eller föreningsbidrag generellt är mycket lägre jämfört med entreprenörer som upphandlas inom offentlig sektor. Lagstiftningen skiljer sig åt mellan dem. Vidare skriver motionären att kommuner sedan 2019 är skyldiga enligt kommunallagen att följa upp och kontrollera avtal med privata utförare. Genom uppföljning och insyn i verksamheterna ska oseriösa aktörer och välfärdsbrott motverkas och leverans av service och tjänster till medborgarna säkerställas. Olyckligtvis täcks inte ideella föreningar av kommunallagens skrivning. Motionären skriver att Stockholms stad årligen betalar ut ca 100 mnkr i stöd till det lokala föreningslivet men att det finns exempel på föreningar i Stockholm som mottagit föreningsstöd från flera av stadens nämnder samt misstänkts för fusk gällande falska medlemsregister och påhittade verksamheter. Även föreningar med olämpliga styrelsesammansättningar återfinns bland tidigare bidragsmottagare, allvarliga jävsförhållanden samt pågående avtal med föreningar som nekas medel av statliga myndigheter på grund av att de anses odemokratiska. Motionären menar att det finns ett behov av en central styrning och föreslår kommunfullmäktige att besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en central bidragsnämnd med ansvar för stadens fördelning, utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för administration och prevention.

Förvaltningens synpunkter

Norrmalms stadsdelsnämnd kan bevilja projektbidrag till föreningar och frivilliga organisationer som bedriver verksamhet som kompletterar eller stödjer nämndens verksamhet. Bidrag kan avse kultur, evenemang och aktiviteter som på olika sätt verkar för att öka människors samhällsengagemang och/eller erbjuder meningsfulla fritidsaktiviteter inom nämndens verksamhetsansvar. Stadsdelsnämnden kan endast bevilja bidrag till föreningar och organisationer som bedriver verksamhet på lokal nivå riktad till boende inom stadsdelsområdet. För att komma ifråga för bidragsgivning ska föreningen eller organisationen arbeta i överensstämmelse med demokratiska värden och vara ideellt inriktad. Bidrag ska avse ett avgränsat projekt eller särskild insats, begränsat till tiden tolv månader från projektstart.

Ansökningar hanteras i enlighet med stadens riktlinjer för föreningsbidrag samt loka rutiner för Norrmalms stadsdelsnämnd. Det ställs tydliga krav på de föreningar som söker bidrag att redovisa hur föreningen ser ut, stadgar eller verksamhetsplan, och vad bidraget ska användas till samt att det krävs en redovisning för att kontrollera att bidraget har använts till det som sagts. Den som söker ska visa att samtliga krav uppfylls. Om det vid redovisning upptäcks att inte hela bidraget utnyttjats eller att bidraget utnyttjats till något annat än vad som söks för återkrävs bidraget och vid misstanke om bidragsfusk ska alltid en polisanmälan övervägas.

Den som handlägger föreningsbidrag har i uppdrag att kontrollera föreningarna och mottagna ansökningar, liksom att kontrollera redovisningen av använda bidrag. Det finns ett nätverk i staden rörande projektbidrag/föreningsbidrag där handläggare från de olika förvaltningarna har möjlighet att samordna arbetsätt och rutiner. Det finns fördelar med en lokal förankring vid bidragsgivandet då kravet för projektbidrag är just lokal förankring.

Vid införandet av en central bidragsnämnd riskerar den lokala förankringen att gå förlorad. Stadsdelsnämnden lär känna de föreningar som söker projektbidrag vilket skapar en koppling mellan politiken och det lokala föreningslivet och nämnden blir medvetna om de projekt som bedrivs på lokal nivå.

En utmaning gällande handläggning av projektbidrag/föreningsbidrag är att ett stadsövergripande systemstöd saknas för att kunna följa upp föreningar och därmed kunna säkerställa om en förening har ansökt eller tidigare fått medel tilldelat från annan förvaltning. I budget för 2023 har kommunstyrelsen i samarbete med kulturnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag, vilket kommer underlätta handläggning.

Jesper Ackinger
stadsdelsdirektör
Norrmalms stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
avdelningschef
Norrmalms stadsdelsförvaltning

Bilaga

Remiss av Motion om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, stadsdelsdirektör	2023-01-23
Maria Härenstam, avdelningschef	2023-01-23